

महाराष्ट्र विधानसभा

दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
मंगळवार, दिनांक १९ डिसेंबर, २०२३

(सकाळी ०९.३० ते १०.४५ वाजेपर्यंत)

लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये) :-

(दिनांक १८ डिसेंबर, २०२३ रोजी दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या परंतु पुढे ढकलण्यात आलेल्या लक्षवेधी सूचना क्र.१ ते ६)

(१) श्री. मंगेश कुडाळकर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"महाराष्ट्र जमीन महसूल नियम २०१९ मध्ये भोगवटादार वर्ग २ आणि भाडेपट्ट्याने प्रदान केलेल्या जमिनींना भोगवटादार वर्ग १ मध्ये रूपांतरित करण्याकरीता दिनांक ८ मार्च, २०१९ रोजी अधिसूचना काढण्यात येणे, सदर भोगवटादार वर्ग रूपांतरित करण्याकरिता अधिसूचनेमध्ये २ वर्षांचा कालावधी देणे, सदर अधिसूचनेत रूपांतरित करण्याकरिता वर्गवारीनुसार बाजार मूल्याच्या १० ते १५ टक्के रक्कम आकारणे, या दोन वर्षांच्या कालावधीमध्ये गृहनिर्माण संस्थांकडून हस्तांतरण करीता अर्ज सादर न होणे, दिनांक ८ मार्च, २०२२ रोजी सदर अधिसूचनेचा कालावधी संपुष्टात येणे, दिनांक २६ फेब्रुवारी, २०२३ रोजीच्या राज्य मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत दिनांक ७ मार्च, २०२४ पर्यंत मुदतवाढ मिळणे, हस्तांतरण प्रक्रियेकरिता सदस्य हस्तांतर होणे आवश्यक असणे, सदस्य हस्तांतरणाचा कालावधी अधिक असणे, जिल्हाधिकारी कार्यालाकडून सामान्य रहिवाशांना याप्रकरणी नाहक वेळ काढूपणा केल्याचे दिसून येणे, यामुळे फ्री होल्ड प्रक्रिया देखील मंद गतीने चालणे, जीर्ण झालेल्या इमारतीच्या गृहनिर्माण संस्थांना १० ते १५% ऐवजी २.५% बाजार मूल्याचे शुल्क आकारण्यात यावे अशी नागरिकांची वारंवार मागणी होणे, पावसाळी अधिवेशनात मा.अध्यक्ष महोदय यांच्यासमवेत बैठक होऊनसुद्धा अद्याप याप्रकरणी निर्णय न होणे, धोरणात त्रुटी असल्याकारणाने पुनर्विकास होत नसल्याने जीर्ण असलेल्या इमारतींमध्ये जेष्ठ नागरिकांना राहावे लागणे, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२) **अॅड. आशिष जयस्वाल, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"नागपूर जिल्ह्यातील देवलापार येथे अप्पर तहसील कार्यालय कार्यान्वित असून ७२ गावांचा समावेश असणे, शासनाने राज्यातील तालुक्यांच्या विभाजनाच्या अनुषंगाने नव्याने निकष ठरविण्यासाठी तालुका पुनर्रचना समिती स्थापन करणे, तालुका पुनर्रचना समितीला शासनाने वारंवार मुदतवाढ देणे, मात्र तालुका पुनर्रचना समितीने अद्याप निकष न ठरविणे, परिणामी देवलापार तालुका निर्मितीचा प्रस्ताव शासनाकडे प्रलंबित असताना विधानसभेचा ४ वर्षांचा कालावधी पूर्ण होऊनही याबाबत निर्णय न होणे, याबाबत वारंवार अनेक मागण्या करूनही त्या प्रलंबित असणे, वेगवेगळ्या समितींचा अहवाल येणार असल्याने त्यानुसार कार्यवाही करण्याचे आश्वासन देण्यात येणे, या गंभीर प्रश्नाकडे शासनाचे झालेले अक्षम्य दुर्लक्ष, दुर्गम आदिवासी तालुक्यातील नागरिकांची वेगवेगळ्या कामांसाठी होणारी भटकंती व निर्माण होणारा त्रास, देवलापार येथे अप्पर तहसीलदार हे पद मंजूर करूनही नियमित तहसीलदार व इतर अधिकारी उपलब्ध नसणे, त्यामुळे आदिवासी नागरिकांमध्ये नैराश्याची भावना निर्माण होणे, याबाबत शासनाने स्पष्ट भूमिका जाहीर करण्याची आवश्यकता, त्यास होणारा विलंब, देवलापार तालुका निर्मितीबाबत नागरिकांकडून स्थानिक लोकप्रतिनिधीकडे वारंवार होणारी विचारणा, त्यामुळे देवलापार तालुका निर्मितीच्या प्रस्तावास मंजूरी देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(३) **डॉ.राजेंद्र शिंगणे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"साखरखेडा (जि. बुलढाणा) या गावाच्या ठिकाणी मोठी बाजारपेठ असून मध्यवर्ती ठिकाण असणे, शेतमाल व दैनंदिन जीवनात लागणाऱ्या सर्व वस्तु खरेदी करण्यासाठी २६ खेड्यांतील ग्रामस्थ याठिकाणी येत असणे, सदर गाव प्रमुख रस्त्यांना जोडण्यात आलेले असल्यामुळे याठिकाणी सर्वच सोयीसुविधा उपलब्ध असणे, सदर गाव तालुक्याचे ठिकाण म्हणून घोषित करण्याची मागणी तेथील नागरिकांनी व लोकप्रतिनिधींनी वारंवार शासनाकडे करूनसुद्धा त्याकडे शासनाचे झालेले दुर्लक्ष, त्यामुळे स्थानिक नागरिकांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष, साखरखेडा हे गाव तालुक्याचे ठिकाण म्हणून घोषित करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(४) श्री. महेंद्र थोरवे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"रिलायन्स गॅस कंपनीने रायगड जिल्ह्यातील पेण तालुक्यातील नागोठाणेपासून कर्जत, खोपोली, खालापूर या तालुक्यातून गुजरात राज्यातील दहेज पर्यंत गॅस पाईपलाईन टाकण्यासाठी जमीनी उपलब्ध करून दिलेल्या प्रकल्पबाधित शेतकऱ्यांना शेतकऱ्यांना जमीन व पिकाची नुकसान भरपाई अद्यापपर्यंत दिली नसल्याची बाब दिनांक ४ फेब्रुवारी, २०२० रोजी निदर्शनास येणे, सन १९६२ च्या कायद्याप्रमाणे शेतजमीनी पुर्ववत करून देण्याची आवश्यकता असतांनाही संबंधित कंपनीकडून अद्यापपर्यंत शेतजमीन पुर्ववत करून देण्यात आलेली नसणे, तसेच रिलायन्स गॅस कंपनीच्या अधिकाऱ्यांनी अतिरिक्त रक्कम देतांना रेडिरेकनर सोडून धनाकर्षाप्रमाणे रक्कम देणे, सदरहू रिलायन्स गॅस कंपनीने जमीन व पिकाची नुकसान भरपाई देतांना कांही शेतकऱ्यांना ८० हजार रुपये प्रती गुंठा तर कांही शेतकऱ्यांना ५ ते ८ लाख रुपये प्रती गुंठा भाव देण्यात येणे, सदर कंपनीने नुकसान भरपाई देतांना भेदभाव करून चुकीचा भाव दिल्यामुळे या विरोधात शेतकऱ्यांनी तीव्र आंदोलन करून निषेध व्यक्त करणे, सदर प्रकरणी बैठक घेऊन निर्णय घेण्याचे शासनाने आश्वासन देऊनही अद्याप यावर कोणतीही कार्यवाही करण्यात न आल्याने सदरहू प्रकल्पबाधित शेतकऱ्यांवर झालेला अन्याय, यामुळे प्रकल्पबाधित शेतकऱ्यांमध्ये निर्माण झालेला तीव्र असंतोष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(५) डॉ. किरण लहामटे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"अकोले (जि.अहमदनगर) मतदार संघातील सार्वजनिक बांधकाम विभाग, जिल्हा परिषद, प्रधानमंत्री व मुख्यमंत्री ग्राम सडक योजना मधील घेतलेल्या कामात ठेकेदाराकडून होत असलेली दिरंगाई, साईट पट्टी शिवाय काम, देखभाल दुरुस्ती यामध्ये होत असलेली टाळाटाळ, अपूर्ण कामाची पूर्ण देयके काढण्यात येणे, खडे न बुजवता देयके घेण्यात येणे, मंजूर रस्ते पूर्ण न करणे, परिणामी सर्वसामान्य नागरिकांमध्ये पसलेला तीव्र असंतोष, याकडे शासनाने झालेले दुर्लक्ष, याप्रकरणी संबंधित अधिकारी व ठेकेदारांवर तातडीने कार्यवाही करण्याची आवश्यकता व उपाययोजना."

- (६) सर्वश्री. अमिन पटेल, बाळासाहेब थोरात, अस्लम शेख, झीशान सिद्दिकी, प्रा. वर्षा गायकवाड, श्री.नानाभाऊ पटोले, श्रीमती सुलभा खोडके, श्रीमती प्रतिभा धानोरकर, श्री. संग्राम थोपटे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे गृहनिर्माण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मुंबई मधील डोंगरी विभागात इमारत क्र. ६ -६ए , नवरोजी हिल रोड क्र. १, २४ डी नवरोजी हिल रोड क्रमांक ४ ही जुनी व जीर्ण इमारत असणे, या इमारतीची दुरुस्ती गत काही वर्षांपासून झालेली नसणे, या इमारतीमध्ये राहणाऱ्या सदनिकाधारकांना अनेक समस्यांना सामोरे जावे लागत असणे, सदनिकाधारकांकडून या इमारतीची दुरुस्ती करण्याची वारंवार होत असलेली मागणी, इमारत दुरुस्तीसाठी म्हाडाकडे निधी उपलब्ध नसणे, सदनिकाधारकांनी याबाबत चौकशी केली असता कंत्राटदाराने म्हाडाकडे दुरुस्ती केल्याचे दाखवून पैसे घेतल्याचे सदनिकाधारकांच्या निदर्शनास येणे, याबाबत कंत्राटदाराकडे संपर्क साधण्याचा प्रयत्न केला असता त्याच्याकडून कोणतेही सहकार्य न मिळणे, असाच प्रकार इमामवाडा रोड येथील यास्मिन मंझील या इमारतीच्या बाबतीत घडणे, कंत्राटदाराकडून म्हाडाची फसवणूक करण्यात येणे, परिणामी या इमारतीमधील सदनिकाधारकांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (७) श्री. बच्चू कडू, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महिला व बालविकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील अनाथ बालकांच्या कल्याणार्थ शासनाकडे प्रलंबित मागण्यांसंदर्भात राज्य शासनाने दिनांक ११ फेब्रुवारी, २०२०, दिनांक २१ ऑक्टोबर, २०२०, दिनांक १७ मार्च, २०२१, दिनांक १२ मे, २०२२ या दिनांकांना बैठकी होऊनही अद्यापपर्यंत अनाथांच्या मागण्या पूर्ण न होणे, सदर लोकपतिनिधींनी वारंवार पत्रव्यवहार करूनही शासनाकडून अनाथांच्या मागण्यांकडे होत असलेले दुर्लक्ष, राज्यातील अनाथ मुला-मुलींवर वयाची १८ वर्ष पूर्ण केल्यानंतर उपजिविकेचा, निवासाचा, सुरक्षेचा प्रश्न उभा राहत असून शासनाने या समस्येकडे अत्यंत गंभीरपणे आणि संवेदनशीलतेने लक्ष देण्याची गरज, राज्य शासनाच्या अनास्थेमुळे १८ वर्षावरील अनाथ मुला-मुलींमध्ये पसरलेली संतापाची आणि अस्वस्थतेची भावना, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(८) श्रीमती प्रतिभा धानोरकर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे सहकार मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"चंद्रपूर जिल्हयात चंद्रपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक अस्तित्वात असणे, सदर बँकेचे काही संचालक बँकेच्या पैशाचा अपव्यय करीत असणे, काही संचालकावर गुन्हे दाखल असणे, बँकेच्या संचालक मंडळाची मुदत समाप्त होऊन देखील शासनाने निवडणुका घेतल्या नसणे, बँकेच्या सी.ओ.वर देखील गंभीर गुन्हे दाखल असणे, बँकेतील संचालक अनेकवेळा चुकीचे निर्णय घेत असल्याचे निदर्शनास येत असणे, नोकर भरतीच्या नावावर काही संचालकांनी बेरोजगारांची दिशाभूल केलेली असणे, शेतकरी सन्मान निधीचा वापर काही संचालक आपल्या खाजगी संस्थेसाठी करीत असणे, अद्यापही शासनाने या बँकेवर प्रशासकाची नेमणूक केली नसणे, अनेक चुकीच्या कारणाने बँक चर्चेत असणे, या बँकेवर प्रशासकाची नेमणूक करण्याची शेतकऱ्यांकडून मागणी होत असणे याकरिता शासनाने त्वरीत चौकशी करून करावयाची कार्यवाही तसेच शासनाची प्रतिक्रिया."

(९) सर्वश्री. नानाभाऊ पटोले, बाळासाहेब थोरात, अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे), श्रीमती प्रतिभा धानोरकर, श्रीमती सुलभा खोडके, सर्वश्री. अमिन पटेल, बळवंत वानखडे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"नवी मुंबईतील तळोजा, खांदेश्वर रेल्वे स्टेशन, मानसरोवर रेल्वे स्टेशन, खारघर रेल्वे स्टेशन, जुईनगर रेल्वे स्टेशन येथे सुरू असलेल्या बांधकामामुळे नवी मुंबईत धुळीचे साम्राज्य परसणे, सदर बांधकामाच्या ठिकाणी प्रदुषणाचे कोणतेही नियम पाळले जात नसणे, शापूरजी पालनजी कंपनी कडून नियमांचे उल्लंघन होणे, या बांधकामांच्या ठिकाणी प्रदुषणाचे कोणतेही नियम पाळले जात नसणे, नवी मुंबईत प्रदुषण करण्याचे काम ज्या गृहसंकुलाचे सुरू असणे त्या ठिकाणी खूप मोठ्या प्रमाणावर वायु प्रदूषण होत असणे, बांधकामामुळे हवेमध्ये धुलीकणांचे प्रमाण प्रचंड वाढले असणे, परिणामी नागरिकांना विशेषतः ज्येष्ठ नागरिक आणि लहान मुलांना श्वसनाचे आजार मोठ्या प्रमाणात होत असल्याचे निदर्शनास येणे, आरोग्याच्या दृष्टीने अत्यंत गंभीर प्रश्न निर्माण होणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(१०) श्री. सुहास कांदे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"नाशिक जिल्ह्यातील व्यावसायिक अशोक कटारिया नामक व्यक्तीने शासनाची तसेच आर्थिक अडचणीत असलेल्या गोरगरीब शेतकऱ्यांच्या शेकडो एकर जमिनी खरेदी करणे, ते स्वतः व त्यांचे कुटुंबीय आणि त्यांचे नातेवाईक मुंबई कुळ वहिवाट व शेतजमीन अधिनियम १९४८ चे कलम ६३ नुसार शेतकरी असल्याबाबतचा कोणताही सक्षम पुरावा नसणे, तसेच कलम ६३ नुसार सक्षम अधिकारी यांची परवानगी न घेणे, श्री.अशोक कटारिया यांच्या तसेच त्यांच्या कुटुंबियांच्या आणि नातेवाईकांच्या नावे नाशिक, इगतपुरी, त्र्यंबक, सिन्नर, निफाड तसेच नाशिक जिल्ह्यात सर्वच तालुक्यात अनेक ठिकाणी शेतजमिनी खरेदी केल्याचे आढळून येणे, महसूल कलमात पात्र नसतानाही शासनाची फसवणूक केलेली असणे, शेत जमीन खरेदी करण्यास गैरमार्गाचा वापर करणे, महसूल अधिनियमात स्पष्ट तरतुदीनुसार मुंबई कुळ वहिवाट व शेतजमीन अधिनियम १९४८चे कलम ८४ नुसार मिळकतीचे हस्तांतरण किंवा हे विधिग्राह्य आहे असे समजून सदर जमिनीची कलम ८४ क नुसार सरकार जमा करून सदर मिळकतीची विल्हेवाट लावण्यात शासनाला आलेले अपयश, शेकडो एकर जमिनी खरेदी करण्यासाठी महसूल प्रशासनातील अनेक अधिकाऱ्यांशी असलेले श्री.कटारिया यांचे असलेले हितसंबंध, अशा या भूमाफियाविरोधात नागरिकांमध्ये पसरलेला असंतोष, सदर भूमाफियाला मदत करणाऱ्या भ्रष्ट अधिकाऱ्याविरोधात कोणतीही कठोर कारवाई शासन करीत नसल्याने शासनाविरोधात निर्माण झालेला तीव्र संताप व चीड, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(सकाळी ११.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे.

(अ) तारांकित प्रश्न.

(ब) गुरुवार, दिनांक ७ डिसेंबर, २०२३ रोजीची तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे

दोन : कागदपत्र सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे

गृहनिर्माण मंत्री : महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण यांचा सन २०२२-२०२३ या वर्षाचा वार्षिक प्रशासन अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : स्थगन प्रस्तावाच्या सूचना — (असल्यास) (म.वि.स. नियम ९७ अन्वये)

चार : औचित्याचे मुद्दे (असल्यास)

पाच : लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये) :

(दिनांक १८ डिसेंबर, २०२३ रोजी दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या परंतु पुढे ढकलण्यात आलेल्या लक्षवेधी सूचना क्र.१ ते ४)

(१) श्री. नितेश राणे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"दिनांक २३ ऑक्टोबर २०२३ रोजी सकाळी साडेसहा वाजण्याच्या सुमारास कराड (जि.सातारा) येथील मुजावर कॉलनीतील शांतीनगरमधील मुबारक मुल्ला यांच्या घरात संशयास्पदरित्या भीषण स्फोट होऊन, त्यांच्या घरातील पाच जणांसह शेजारील हिंदू कुटुंबांतील १० ते १२ व्यक्तीही गंभीररित्या जखमी होणे, तसेच घराच्या पडझडीसह अन्य मालमत्तेचे व सहा दुचाकीचे नुकसान होणे, पोलीसांनी घटनास्थळाची पहाणी केली असता त्यांचे घरात असलेले तिन्हीही गॅस सिलेंडर व शोगडी सुरक्षित व सुस्थितीत असल्याचे त्याचप्रमाणे सदरहू गॅस सिलेंडर शोगडी मध्ये गळती नसल्याचे व दुर्घटनाग्रस्त सिलेंडर मिळालेले नसणे, शरीफ मुल्ला नामक व्यक्तित्या घरात घातक रसायने, विघातक साधनसामग्री मोठ्या प्रमाणात सापडणे, अनधिकृतपणे रसायनासोबत काही विध्वंसक कारवाया करीत असल्यालाही समोर येणे, मात्र संबंधित व्यक्ती आणि पोलीस हा स्फोट गॅस सिलेंडरचाच असल्याचे सांगून जाणीवपूर्वक दिशाभूल करत असल्याने येथील रहिवाशांनी, लोकप्रतिनिधींनी या संशयास्पद स्फोटाची केंद्रीय तपास यंत्रणाच्या माध्यमाद्वारे तपास करण्यात यावा अशी मागणी केलेली असणे, या स्फोटासंदर्भात येथील रहिवाशांनी गंभीर आरोप व संशय व्यक्त केलेला असल्याने विनाविलंब रहिवाशांच्या मागणीप्रमाणे या संशयास्पद स्फोटाची केंद्रीय तपास यंत्रणेमार्फत तपासून सर्व संबंधित गुन्हेगार व त्यांना पाठीशी घालणाऱ्या पोलीसांविरोधात कठोर कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२) श्री. राम सातपुते, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"बालकल्याण समितीने, रमामाई मुक्ती मिशन केडगाव, (ता.दोंड, पुणे) येथे अनुसूचित जातीच्या "खाटिक" समाजातील दोन अल्पवयीन हिंदू मुलींना

दौंड, येथे परदेशी निधीद्वारे समर्थित पंडिता रमाबाई मुक्ती मिशन या ख्रिश्चन संस्थेत सामील होण्यास सक्ती केल्याची अत्यंत गंभीर बाब निदर्शनास येणे, संबंधित मुलीच्या आईचा कोविड मुळे मृत्यू झाल्यामुळे मुलीच्या मावशीने सदर मुलींना रमाबाई मुक्ती मिशनमध्ये सामील होण्यासाठी संध्या वासवे नामक महिलेच्या प्रभावाखाली भाग पाडणे, धर्मांतर करण्यासाठी मुलींच्या पालकांना मोठे आर्थिक आमिष दाखविणे, मुलींना मिशनच्या वसतिगृहात गैरवर्तनाला सामोरे जावे लागत असल्याची बाब निदर्शनास येणे, त्यांच्यावर शारीरिक, मानसिक अत्याचार केले जात असल्याची बाब निदर्शनास येणे, परदेशी नागरीक आल्यावर फाटलेले कपडे आणि वेडेवाकडे केस कापून त्यांचा सोबत फोटो काढण्यास भाग पाडणे, विद्यार्थिनींना हिंदू देवतांची पूजा करू न देणे, याबाबत भारतीय मानवाधिकार परिषदेने अभ्यास करून तयार केलेला अहवाल पोलिसांना सुपूर्द करणे, पुणे शिवाजीनगर पो.स्टेशन मध्ये दिनांक ८ डिसेंबर रोजी गुन्हा दाखल करण्यात येणे, त्यानंतर सदर संस्थेवर प्रशासक बसविण्याबाबत अनेक सामाजिक संघटना, लोकप्रतिनिधी यांनी शासनाला पत्रव्यवहार करणे, परंतु सदर गंभीर बाबीकडे अद्याप पर्यंत गांभीर्याने न पाहिल्यामुळे पालकांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपायोजना."

(३) **श्री. समीर कुणावार, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"सन १९९६-९७ या कालावधीत वर्धा जिल्ह्यातील समुद्रपूर, सेलू तसेच सिंदी (रेल्वे), कळमना, मारडा, दिग्रज, भोसा, उमराव व इतर गावातील सुमारे ११८५ शेतकऱ्यांच्या तसेच नागपूर जिल्ह्यातील सुमारे १८२६ शेतकऱ्यांच्या याप्रमाणे एकूण ३०११ शेतकऱ्यांच्या शेतजमिनी या "निम्म वना प्रकल्पांतर्गत" अधिग्रहीत झालेल्या असणे, शेतजमीन अधिग्रहीत करताना मोहगाव येथील काही शेतकऱ्यांना प्रति एकर ६० ते ६५ लाख रुपये व इतर गावातील शेतकऱ्यांना प्रति एकर फक्त ३० ते ३५ हजार रुपये अशा तफावतीने वितरीत करण्यात येणे, उर्वरित २० टक्के रक्कम व भू-भाडे पट्टी व्याजासह नंतर देण्याचे आश्वासन तत्कालिन नागपूर पाटबंधारे विभाग (दक्षिण), अजनी, नागपूर या विभागातील अधिकाऱ्यांनी दिले असणे, परंतु २७ वर्षे उलटूनही अद्यापि सदर गावातील शेतकऱ्यांना भू-भाडे पट्टी व्याजासह मिळाली नसणे, सन २०१८ मध्ये शेतकऱ्यांनी भू-भाडे पट्टीची रक्कम मिळण्याबाबत संबंधित विभागाकडे अर्ज करून देखील अद्यापपर्यंत भू-भाडे पट्टीची रक्कम देण्यात आलेली नसणे, परिणामी सर्व शेतकऱ्यांमध्ये पसरलेला तीव्र संताप, आजच्या बाजारमूल्यानुसार भू-भाडे पट्टी व्याजासह मिळण्याकरिता स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी, शेतकरी/

शेतकरी संघटनांनी वारंवार संबंधित विभागाकडे निवेदने देवूनही शासनाकडून अद्याप कोणतीही कार्यवाही न होणे, त्यामुळे निम्म वना प्रकल्पांतर्गत शेतकऱ्यांच्या अधिग्रहीत झालेल्या जमिनीचे उर्वरित २० टक्के रक्कम व भूभाडेपट्टी प्रचलित बाजारमुल्यानुसार देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(४) **श्री. राजेश पाडवी, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"नंदुरबार जिल्ह्यातील सिंचनाचा विकास विहित कालावधीत न झाल्याने तेथील जनतेला सतत दुष्काळी परिस्थितीचा सामना करावा लागत असणे, जिल्ह्यातून प्रमुख तापी नदी वाहत असणे, मात्र इतर जिल्ह्याप्रमाणे नंदुरबार जिल्ह्यात शासकीय सिंचन योजना नगण्य असणे, सन २००७-२००८ साली तापी नदीवरील सारंखेडा सुलवाडा प्रकाशा येथे बॅरेज उभारले असणे, पूर्ण क्षमतेने पाणीसाठा होत असणे, मात्र बंद पडलेल्या उपसा सिंचन कार्यान्वित नसणे, परिणामी नंदुरबार जिल्ह्यातील अत्यंत सुपीक परंतु पाण्यावाचून वंचित राहिलेल्या उर्वरित क्षेत्राचा पूर्णपणे विकास झाला नसणे, तसेच शहादा तालुक्यातील गोमाई मध्यम प्रकल्प तत्कालीन शासनाच्या कुचकामी धोरणामुळे रद्द झालेला असणे, गोमाई नदीवर बॅरेज बांधण्यासाठी शासनाकडे मागणी होत असणे, बॅरेज प्रकल्पामुळे तालुक्यातील १४ गावातील ८० टक्के आदिवासी शेतकऱ्यांच्या शेतजमिनी सिंचित होणे, परिणामी प्रलंबित सिंचन प्रकल्पामुळे परिसरातील शेतकऱ्यांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष, प्रकल्पास शासनाने तांत्रिक मंजूरी देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(५) **सर्वश्री. मंगेश चव्हाण, विजय वडेटीवार, अशोक चव्हाण, अस्लम शेख, धिरज देशमुख, विकास ठाकरे, सुनिल केदार, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"जळगांव येथील बि.एच.आर. या पतसंस्थेमध्ये नोव्हेंबर, २०२० मध्ये पुणे येथे नोंद झालेल्या तिन्ही गुन्ह्यात फिर्यादी हजर नसतांना विस्मयकारकरित्या गु.र.क्र. ७५४/२०२० गुन्ह्याची नोंद रात्रौ २३.५६ वा. पोलिस ठाणे शिक्रापूर, पुणे ग्रामीण पोलिस, गु.र.क्र. ७७३/२०२० गुन्ह्याची नोंद सकाळी २.३३ वा. पोलिस ठाणे डेक्कन पुणे शहर पोलिस आयुक्तालय, गु.र.क्र. ३०६ / २०२० गुन्ह्याची नोंद सकाळी ००.१० वा. पोलिस ठाणे आळंदी पिपरी चिंचवड पोलिस आयुक्तालयात, सदरील गुन्हे एकाच दिवशी म्हणजे दिनांक २५ नोव्हेंबर, २०२० रोजी नोंदविण्यात आलेले असणे, तसेच पुणे शहर पोलिस आयुक्तालयांतर्गत

डेक्कन पोलिस ठाण्यातील गु.र.क्र. ६७३/२०२० हा गुन्ह्यासाठीच्या कार्यालयीन टिप्पणीत खाडाखोड करून पाने देखिल बदलविण्यात आलेली असणे, विशेष आश्चर्याची बाब म्हणजे सदरील गुन्हे हे जरी दिनांक २५ व २६ नोव्हेंबर, २०२० रोजी नोंदविण्यात आलेले असतांना, सदरील गुन्ह्याकामी तपासाकरीता जाणाऱ्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांकरीता पूर्वीच म्हणजे दिनांक २३ नोव्हेंबर, २०२१ रोजी फर्दापूर येथील अजंता गेस्ट हाउस बुक करण्यात आलेले असणे, या उपरोक्त गंभीर प्रकरणात तक्रार दिल्यानंतर राज्य गुन्हे अन्वेषण विभाग म.रा.पुणे यांना उपरोक्त गुन्ह्यासंदर्भात पोलिस अधिकारी व कर्मचारी यांनी केलेल्या गैरप्रकाराबाबतीत चौकशी करण्याचे आदेश दिलेले असतांना, त्यासंबंधात चौकशी करून अहवाल सादर करण्यात आलेला आहे किंवा कसे ? याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(६) **सर्वश्री. विजय वडेद्वीवार, धिरज देशमुख, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कंपनी मर्यादीतमार्फत (महाजेनको) कोल इंडियाच्या (SECL) कुसमुंडा, गोवरा व दिपका या तीन डेपोमधून १० लाख मेट्रीक टन कोळशाचा पुरवठा करण्यासाठी रोड कम रेल्वे (RCR) या तत्वावर निविदा मागविण्यात येणे, सदर निविदा प्रक्रियामध्ये एकंदरीत नऊ कंपन्यांनी सहभाग घेणे, त्यापैकी मे.बीकेबी ट्रान्सपोर्ट प्रा.लि.व मे.कोहली रोडलाईनस अनुक्रमे एल-१ व एल-२ ठरणे,महाजेनकोने झारखंडच्या मे.बीकेबी ट्रान्सपोर्ट प्रा.लि.यांना दिनांक १६ मे, २०२३ रोजी लेटर ऑफ अवाई (LOA) देणे,महाजेनकोने सदर कंपनीस बँक हमी व Additional Performance Security म्हणून सुमारे ७० कोटी इतकीरक्कम ७ दिवसात भरण्याबाबत कळविणे,परंतु सदर कंपनीने अद्यापपर्यंत सुरक्षा रकमेचा भरणा केलेला नाही व पुरवठाही सुरू केलेला नसणे,मे.बीकेबी ट्रान्सपोर्ट प्रा.लि.व मे.कोहली रोडलाईनस् यांनी अत्यंत कमी दराने निविदा भरल्यामुळे या दराने काम करणे सदर कंपन्यांना शक्य झालेले नसणे,सदर कंपन्यांनी आर्थिक क्षमता नसताना, कमी किंमतीच्या निविदा भरल्या असल्याचे दिसून येणे, कोळशाचा पुरवठा न झाल्यामुळे, महाजनकोचे कोट्यांवधीचे नुकसान होणार असून सदरच्या नुकसानीस वरील कंपनी जबाबदार असणे, नियमांकडे दुर्लक्ष करून ६५.२१ कोटी रुपयांची सुरक्षा रक्कम थेट माफ करणे तसेच मे.बीकेबी ट्रान्सपोर्ट प्रा.लि.ला केवळ फायद्यासाठी ४.५२ कोटी रुपये भरपाई म्हणून देण्याचे आदेश जारी केले असणे, या नुकसानीबाबत सदर कंपन्यांना दंड करून तसेच त्यांना काळ्या यादीत टाकून नव्याने निविदा प्रक्रिया राबविण्याबाबत तसेच कोळसा पुरवठा सुरळीत करण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (७) सर्वश्री. संजय केळकर, किसन कथोरे, अॅड. आशिष शेलार, श्री. हिरामण खोसकर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"ठाणे महापालिका क्षेत्रातील मौजे माजिवडा येथील नाल्याचा काही भाग बुजवून कोणताही नकाशा मंजूर न करता तसेच बाळकुम पाडा नं.१ दादलानी पार्क रोड येथे महापालिकेची परवानगी न घेता अनधिकृतपणे तळ अधिक आठ मजल्याची अनधिकृत बांधकाम उभे राहणे, तसेच बाळकुम पाडा नं २ शासकीय भूखंडावर अतिक्रमण करून बेकायदेशीर बांधकाम सुरु असल्याची तक्रार दिनांक ३० ऑक्टोबर २०२३ रोजी करण्यात आली असूनही कोणतीच कारवाई न होणे, सदर अनधिकृत बांधकामे राजरोसपणे उभी रहात असताना व याबाबत संबंधित प्रशासनाच्या निदर्शनास आणून देखील प्रशासनाने याकडे दुर्लक्ष करणे, परिणामी, शहरांमध्ये अनधिकृत बांधकामाची पेव फुटणे, त्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी वेळोवेळी ही बाब निदर्शनास आणूनही अद्याप अनधिकृत बांधकामावर कोणतीही कारवाई न होणे, ही गंभीर बाब असून यामध्ये ठेकेदार व अधिकारी यांच्या संगनमताने होत असल्याची नागरिकांची तक्रार असणे, या प्रकरणी चौकशी करून दोषी व्यक्तींविरुद्ध दंडात्मक कारवाई करून उभारण्यात आलेले अनधिकृत बांधकाम तात्काळ निष्कासित करण्याची होत असलेली मागणी, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (८) श्री. भिमराव तापकीर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"पुणे शहरातील वाहतुकीची समस्या गंभीर झाली असणे, परिवहन सेवा सुविधांच्या अभाव आणि वाहतूक नियंत्रणातील त्रुटीमुळे प्रत्येक मार्गावर वाहतूक कोंडी होत असणे, यासाठी स्वारगेट ते कात्रज मेट्रो मार्ग जलद गतीने सुरु करणे व त्यासाठी बालाजीनगर येथे स्थानक निर्माण करणे, खडकवासला ते खराडी या पुणे मेट्रो मार्गिकेचा डीपीआर तयार होत असताना या मार्गाचे शेवटचे स्थानक खडकवासला धरण पर्यंत वाढवणे, पौड फाटा ते माणिकबाग या मेट्रोच्या नव्या मार्गाच्या सर्वकष प्रकल्प आराखड्यास (डीपीआर) आणि भूसंपादनासाठी खर्चाला मंजूरी मिळाली असणे, सदर प्रस्ताव मंजूर होणार असताना कोथरूड, कर्वेनगर, वारजे येथील आणि सिंहगड रस्ता हा भाग मेट्रोने जोडला जाणार असल्याने या मार्गातील वारजे पासून पुढे प्रवाशांची संख्या व परिसरातील भागाची लोकसंख्या व लोकवस्ती पाहता हा मार्ग शिवणे, उत्तमनगर, कोंढवे-धावडे, कोपरे पर्यंत वाढवण्यात येऊन तेथे नवीन स्थानक बांधण्याची आवश्यकता, तसेच पुणे-सातारा मार्गातील बीआरटी प्रकल्प करिता कोट्यवधी

रुपये खर्च झाला असणे, यामध्ये शासनाची दिशाभूल करत गैरव्यवहार सुरु असणे, प्रशासन कंत्राटदार आणि कामाच्या सल्लागार कंपनीला पाठीशी घालत असणे, तसेच शहरात 'पीएमपी' बसचे सर्वाधिक अपघात हे ठेकेदारांच्या बसचे झाले असणे, ठेकेदाराच्या जुन्या बसेस मार्गावर असणे, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(९) श्री. चेतन तुपे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील महानगरपालिकांच्या हद्दीमध्ये वाढ झाल्यामुळे नव्याने अनेक गावे समाविष्ट झालेली असणे, या गावांमधील आधीच अस्तित्वात असलेली अनुदानित/विनाअनुदानित, स्वयं अर्थसहाय्यित शाळा/महाविद्यालये मनपा हद्दीत समाविष्ट होणे, या शाळा/महाविद्यालयांच्या पूर्वीपासून अस्तित्वात असलेल्या, ग्रामपंचायत किंवा तत्सम स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या काळापासूनच्या इमारतीत, प्रत्यक्षात ३५/४० वर्षांपासून शिक्षण खात्याच्या रीतसर परवानगीने शाळा सुरु असणे, आता मनपा क्षेत्रामध्ये समाविष्ट झाल्याने दर्जावाढ किंवा त्याच इमारतीमध्ये/प्रांगणात स्वयंअर्थसहाय्यित तत्त्वावर मराठी / इंग्रजी माध्यमाचे अभ्यासक्रम नव्याने सुरु करणे अथवा प्राथमिक ते माध्यमिक दर्जावाढीसाठी, इयत्ता नववी ते बारावीच्या तुकड्या सुरु करण्यासाठी मान्यता घेणे इत्यादी कामांना नवीन शैक्षणिक धोरणानुसार परवानगी घेण्याच्या कामी पूर्वीच्या पक्क्या इमारतींसाठी सुद्धा मनपा बांधकाम नियमानुसार नव्याने बांधकाम परवाना व पूर्णत्वाचा दाखला इत्यादी (Commencement/Completion Certificate) दाखले मागणी, परवानग्या दीर्घकाळ प्रलंबित असल्यामुळे विद्यार्थ्यांवर अन्य महागड्या खाजगी शाळांमधून शिक्षण घेण्याची आलेली वेळ, त्यामुळे त्यांचे मोठ्या प्रमाणावर होत असलेले शैक्षणिक/आर्थिक नुकसान, परिणामी होत असलेली हालअपेष्टा, आधीपासून अस्तित्वात असलेल्या, रीतसर सुरु असलेल्या, मनपा हद्दीत नव्याने समाविष्ट झालेल्या पूर्वीच्या ग्रामपंचायत हद्दीतील शाळांना दर्जावाढ, तुकडीवाढ, इंग्रजी माध्यमाचे वर्ग सुरु करणे इत्यादींसाठी परवानग्या देताना बांधकाम विषयक आणि अन्य जाचक अटी काढून सरसकट परवानग्या देण्यासाठी सर्वसमावेशक धोरण आखून सत्वर अमलात आणण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१०) श्री. मिहीर कोटेचा, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था लोअर परेल यांची वापरात असलेली इमारत मोडकळीस आल्याने तसेच जागा अपुरी पडत असल्याकारणाने जागा नवीन जागा ११६ बी, आर.बी. चांदोरकर मार्ग, आगरी पाडा, मुंबई-११ येथे देण्याचे शासन निर्णयाद्वारे ठरणे, परंतु त्यास तत्कालीन शासनाने कुठल्याही प्रकारचा प्रतिसाद देण्यात न येणे, आणि सन २०२० मध्ये मंजूर झालेल्या डीपी २०३४ मध्ये हे आरक्षण बदलून इतर शिक्षण असे करण्यात येणे, तसेच सदरील मक्त्याने दिलेल्या भूभागाचे संपूर्ण विहित भुई भाडे शासनाकडून महानगरपालिकेला अद्याप प्राप्त झालेले नाही अशा रूपाचे कारण दाखवून ती जागा परत घेण्याचा निर्णय घेण्यात ठराव करण्यात येणे, तसेच सदरील भूभाग औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेकडून काढून घेऊन त्या जागेवर उर्दू लर्निंग सेंटर उर्दू भवन उभारण्याचा निर्णय परस्पर घेण्यात येणे, तसेच तीन महिन्यांचे आतच म्हणजे माहे फेब्रुवारी, २०२२ मध्ये साडेबारा कोटी रुपयांचे उर्दू लर्निंग सेंटर उभारण्यासंदर्भातील निविदा ही मागविण्यात येणे, तसेच सदर निविदा मागवून प्रक्रिया राबवून सदर जागेवर उर्दू लर्निंग सेंटर संदर्भात बांधकाम सुरू करण्यात येणे, तसेच सर्व बैठका बी.एम सी ने कोरोनाकाळात घेणे, आणि याबाबतील कोणत्याही बैठकीचे पुरावे नसणे किंवा इतिवृत्त नसणे, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(११) **श्रीमती माधुरी मिसाळ, श्री.महेश लांडगे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"पुणे जिल्हयातील भोसरी विधानसभा मतदार संघातील लोकसंख्या सुमारे १० लाखांच्या पुढे असून विविध कामे, रस्ते तसेच विविध प्रकल्प केवळ भूसंपादनामुळे प्रलंबित असून याबाबत जिल्हाधिकारी प्रशासनाकडे व पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिका प्रशासनाकडेही पाठपुरावा करुनही संबंधित विकासकामांचे भूसंपादन अभावी विकासकामांना दिरंगाई होत असणे, महानगरपालिका प्रशासन, जिल्हा प्रशासन यांच्या समन्वयाचा अभाव असणे, नागरी प्रकल्प आणि पायाभूत सोयी-सुविधा सक्षम करणे काळाची गरज असून भूसंपादन हा प्रमुख अडथळा ठरत असणे, आरक्षणांचा विकास करण्याशिवाय पर्याय नसणे, परिणामी निवासी क्षेत्र वाढत असणे, समाविष्ट गावांमधील अनेक रस्ते भूसंपादना अभावी प्रलंबित असल्याने त्यामुळे प्रलंबित विकासकामे मार्गी लावण्यासाठी महानगरपालिका प्रशासन, जिल्हा प्रशासन, नगरविकास विभाग यांचा समन्वय दिसत नसणे, तसेच निधी अभावी भूसंपादन प्रक्रिया रखडलेली असणे, परिणामी स्थानिक जनतेत पसरलेला तीव्र असंतोष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(१२) डॉ. बालाजी किणीकर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"अंबरनाथ शहरात दिवसेंदिवस वाढते प्रदूषण, अंबरनाथ येथील हवा गुणवत्ता निर्देशांक १४८ वर पोहोचल्याने येथील वातावरण आरोग्यदायी नसल्याचे निदर्शनास येणे, अंबरनाथ औद्योगिक क्षेत्रातील रासायनिक कारखान्यातील रासायनिक कचऱ्यावर कोणतीही प्रक्रिया न करता थेट वालधूनी नदीपात्रात सोडण्यात येणे, याबाबत स्थानिक नागरीकांकडून संबंधित विभागाकडे वारंवार तक्रारी करण्यात येणे, परंतु संबंधित विभागाकडून किरकोळ कारवाई करून उक्त कंपन्यांना पाठीशी घालण्यात येणे, तसेच एमआयडीसीतील सांडपाणी अंबरनाथ शहरातील मोठ्या नाल्यात सोडण्यात येणे, असे असतांनाही संबंधित दोषी कंपन्यांवर कोणतीच कठोर कारवाई करण्यात न येणे, त्यामुळे मोरिवली गाव, अंबरनाथ औद्योगिक क्षेत्रातील रहिवाशांना होणाऱ्या दुष्परिणामास शासन/संबंधित कारखानदार जबाबदार असणे, प्रदूषण करणाऱ्या कंपन्या शासनाने बंद केल्या असतांना त्यांना पुन्हा सुरु करण्यासाठी परवानगी देण्यात आलेल्या असणे, परिणामी स्थानिक नागरीकांत वाढते भितीचे तीव्र असंतोषाचे वातावरण, अंबरनाथ शहरात प्रदूषण पसरवणाऱ्या रासायनिक कारखान्यांवर कारवाई करण्यात यावी अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधीन मा.मुख्यमंत्री यांचेकडे माहे मार्च, २०२३ मध्ये लेखी निवेदनाव्दारे करणे, मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी सदरप्रकरणी तात्काळ कारवाई करण्याच्या लेखी सुचना पर्यावरण विभागाच्या प्रधान सचिवांना दिलेल्या असणे, तथापि अद्यापपर्यंत कोणतीच ठोस कारवाई झालेली नसणे, शासनाने उक्त प्रकरणी तात्काळ चौकशी करून अंबरनाथ शहरात प्रदूषण पसरवणाऱ्या कारखान्यांवर व त्यांना पाठीशी घालणाऱ्या संबंधित विभागाच्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१३) श्रीमती श्वेता महाले, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राजपूत, राजपूत भामटा परदेशी राजपूत समुदाय मुळतः पर राज्यातून पिढ्यान पिढ्या भटकंतीने राज्यात स्थायिक झालेला असणे, सन १९४२ च्या रेजुलेशन प्रमाणे ओल्ड बॉम्बे स्टेट, तत्कालीन ब्रिटिश राजवटीमध्ये त्यांना "इंटरमिजिएट" जात म्हणून मागासवर्गीय म्हणून समाविष्ट केलेले असणे, १८५७ च्या बंडा नंतर ब्रिटिशांनी या जातीला गुन्हेगारी जात म्हणून ओळख दिल्याने आणि इंग्रजांचा ससेमिरा पाठीशी लागल्याने या समुदायाची स्थिरता झालेली नसणे, त्यामुळे निरक्षरता, बेरोजगारीचे प्रमाण अधिक

असणे, ब्रिटिशांच्या जाचांना सामोरे जावे लागत असल्याने सातत्याच्या भटकंतीने असुरक्षितता व गरिबीमध्ये प्रचंड वाढ होणे, तत्कालीन विपरीत परिस्थितीमुळे त्यांच्यात असलेली असुरक्षिततेची भावना बेफिकीर प्रवृत्ती गुन्हेगारीची पार्श्वभूमीमुळे झालेली मानसिक अवहेलना याचा सर्वांगीण विकासावर झालेला विपरीत परिणाम, जनजागृतीमुळे शिक्षणाचे प्रमाण वाढणे, परंतु सुशिक्षित बेरोजगारांमध्ये मोठ्या प्रमाणात या समुदायाची संख्या असणे, तसेच महिला वर्गामध्ये शिक्षणाचे अत्यल्प प्रमाण, त्यामुळे अकुशलतेचे प्रमाण जास्त असल्यामुळे बेरोजगारी वाढलेली असणे, पर्यायाने आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत घटकांमध्ये त्यांचे प्रमाण अधिक असणे, दिनांक २५ जुलै, २०२३ रोजी मा. मुख्यमंत्री महोदय यांचे अध्यक्षतेखाली झालेल्या बैठकीमध्ये महाराणा प्रताप आर्थिक विकास महामंडळ स्थापन करणे बाबत तत्त्वतः मान्य करण्यात आलेले आहे मात्र अद्याप त्याच्यावर कार्यवाही झालेली नसणे, यामुळे या समुदायात निर्माण होणारा तीव्र असंतोष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही तथा उपाययोजना."

(१४) **अॅड. आकाश फुंडकर, श्री. प्रताप अडसड, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"राज्यात जिल्हानीहाय अन्नधान्य वाहतूक कंत्राट निश्चितीसाठी, पुरवठा विभागाद्वारे मागील कंत्राटदाराना साखळी करून चढयादराने कंत्राट प्रदान करण्यासाठी प्रचलित शासननिर्णय दिनांक २० एप्रिल, २०१७ रद्द करून शासननिर्णय दिनांक १५ जानेवारी, २०२१ रोजी निर्गमित करणे, साखळीकरून निविदा सादर करण्यासाठी निविदाकारांच्या पात्रतेसाठी वाहनक्षमतेसंदर्भात ५.९ आणि ५.१७ अशी वेगवेगळी तरतूद करण्यात आली असणे, त्यानुसार शासनस्तरावर निविदाप्रक्रिया राबवून मागील कंत्राटदारानाच चढयादराने शासनस्तरावरून कंत्राटे प्रदान करण्यात येणे, निविदा प्राप्त झाल्यानंतर विशिष्ट निविदाकारांसाठी निविदेच्या अटीशर्ती मध्ये बदल/शिथिल करण्यात येणे, उदाहरणार्थ यवतमाळ जिल्ह्यातील मागील कंत्राटदार सिल्वर रोडलाइन्सने एकूण १० जिल्ह्यात निविदा सादर केल्या असणे, सदर निविदाप्रक्रियेअंती त्यांनी चंद्रपूर, यवतमाळ, बुलढाणा, अमरावती जिल्ह्यासाठी सादर केलेल्या निविदा मंजूर करून कंत्राट प्रदान करण्यास शासनस्तरावरून मान्यता देण्यात येणे, सिल्वर रोडलाइन्स यांनी पात्रतेसाठी आवश्यक वाहन क्षमते बाबतची अट क्र ५.१७ नुसार ७ दिवसात जिल्हानिहाय आवश्यक वाहनक्षमतेची पूर्तता केली किंवा नाही याबाबत खुलासा करण्याची आवश्यकता असणे, अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने कंत्राटे मिळविणाऱ्या सिल्वर रोडलाइन्स आणि यासारख्या इतर निविदाकारांना

प्रदान केलेले सर्व कंत्राटे रद्द करून त्यांना कायमस्वरूपी काळ्या यादीत टाकणे, सर्व दोषी अधिकाऱ्यांना निलंबित करणे, संपूर्ण प्रक्रियेत शासनाचे कोट्यवधी रुपयांच्या झालेल्या नुकसानची वसूली आणि प्रकरणाची चौकशी करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१५) श्री. दिलीप मोहिते-पाटील, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"म्हारळ, कल्याण, ठाणे येथील स.न. ४० ते ५८ मधील एकूण ८३ एकर ०९ गुंठे जमिन १९५० रोजी मूळ शेतकऱ्यांना पूर्ण मोबदला देउन रितसर संपादन करण्यात येणे, त्यानंतर १९५५ ला शेतकरी यांनी एकत्र येउन म्हारळ सह सामुदायीक शेतीसंस्था स्थापन करून एक वर्षासाठी लिजवर कसण्यासाठी मागणे, जिल्हाधिकारी यानी संपादीत केलेली जमीन ६२ एकर ०९ गुंठे व शासन मालकीची २१ एकर अशी ८३ एकर ०९ गुंठे जमीन संस्थेला एक वर्षासाठी लिजवर शेतीसाठी देण्यात येणे, परंतु जिल्हाधिकारी यांचे आदेशानुसार जमिनीवर अतिक्रमण ठरवून जमिन खाली करण्याचे आदेश देण्यात आले, संस्थेने त.रा.मंत्री महसूल याचेकडे खोटे अपिल दाखल केले व संस्थेने सदरच्या ६२ एकर ०९ गुंठे जमिनीचा मोबदला न देता शेतकऱ्यांच्या संपादन केल्यामुळे शेतकऱ्यांवर अन्याय होणे, असा खोटा अर्ज केला व त.मा.राज्यमंत्री (महसूल) यांनी संपादनचे रेकॉर्डची शहनिशा न करता व संस्थेचे खोटे म्हणणे ग्राह्य धरून दिनांक २३ फेब्रुवारी, १९९६ रोजीचा बनावट आदेशाने जमिनी कब्जेहक्कने संस्थेस परत केल्या व २१ एकर शासनाची जमिन शासनास परत करण्याचे आदेश काढणे, परंतु शासनाची २१ एकर जमिन देखील जिल्हाधिकारी यांनी फक्त कागदोपत्री जमा करणे, सदर २१ एकर जमिन बेकायदेशीरपणे विकासकाच्या ताब्यात असणे, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१६) श्री. नरेंद्र भोंडेकर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"भंडारा जिल्ह्यात दिनांक २८ मे, २०२३ रोजी कोतवाल भरती प्रक्रिया जिल्हाधिकारी यांनी आपल्या मर्जीतील अधिकारी नेमणूक करून आयोजित केली असणे, सदर भरती प्रक्रियेची लेखी परिक्षा सुरु असतांना जिल्हाधिकारी कार्यालयातील लिपीकाच्या भ्रमणध्वनीत लेखी परिक्षेसंबंधी स्क्रिन शॉट दिसून येणे, सदर स्क्रिन शॉट हा लेखी परिक्षेच्या कालावधीतील असल्याचे प्रथमदर्शनी दिसून येणे, त्याप्रकरणी भंडारा पोलीस स्टेशन येथे गुन्हा दाखल करण्यात येणे,

सदर प्रकरणी जिल्हाधिकारी निवास स्थान रोजंदारी काम करणाऱ्या मुलांना १०० पैकी १०० गुण मिळ, त्यामुळे सदर घोळ हा जिल्हाधिकारी कार्यालयातून झाला असणे, सदर प्रकरणी शासनाची व परिक्षेच्या उमेदवारांची फसवणूक करण्यात आली असणे, कोतवाल भरती लेखी परिक्षेकरीता मोठ्या प्रमाणात पैशाचा गैरव्यवहार झाल्याचे उघड होणे, सदर परिक्षा रद्द करण्यात आलेली असणे, यामुळे परिक्षेकरीता तयारी करणाऱ्या सक्षम उमेदवारांची घोर निराशा होणे, सदर प्रकरणात ३ आरोपींवर गुन्हा नोंद होणे परिणामी या सर्व प्रकरणात सहभागी वरिष्ठ अधिकारी अजून पर्यंत मोकळे असणे, याबाबत शासनाने केलेल्या कार्यवाही बाबत लोकांना शंका निर्माण होवून मोठ्या प्रमाणात जनआंदोलन होण्याची शक्यता निर्माण होणे, परिणामी या प्रकरणी सखोल चौकशी करण्याची तसेच रद्द झालेली परिक्षा सत्वर घेण्याची युवकांची होत असलेली मागणी, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१७) डॉ. विनय कोरे, श्री.मानसिंग नाईक, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे वने मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"शितुर वारून (ता.शाहुवाडी, कोल्हापूर) पैकी तळीचा धनगरवाडा येथे दिनांक २० नोव्हेंबर, २०२३ रोजी बिबट्याने केलेल्या हल्ल्यात शाळकरी मुलीचा बळी घेतल्याची घटना समोर आली असणे, सहा महिन्यात बिबट्याने दोन वेळा हल्ला केला असून हल्ले थांबत नाहीत, तसेच यापूर्वी व आता हल्ला केलेला बिबट्या वन खात्याला अद्याप सापडला नसणे, तसेच त्याला पकडण्यात अपयश येणे तरी अगदीच सिमेजवळ जे धनगर वाड्या आहेत आणि जर त्यांची तयारी पुनर्वसित व्हायची असेल तर वन जमिनी ज्या वनखात्याच्या जमिनीच्या वनापासून लांब आहेत व नागरी वस्तीच्या जवळ आहेत अशा वन जमिनीमध्ये त्यांचे पुनर्वसन करिता जमीन उपलब्ध करून त्या जमिनी वन खात्याकडे वर्ग करण्याची आवश्यकता, लोकांचा जीव वाचवणे, त्यांना मुळ सेवा-सुविधा देतानाच वन खात्यामुळे येणाऱ्या अडचणीतून मुक्त करणे, त्यांना मुख्य प्रवाहात आणण्याची गरज, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१८) श्री. बबनराव लोणीकर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"शेगाव — पंढरपूर हा राष्ट्रीय महामार्ग ४५० कि.मी. लांबीचा असून बुलढाणा जिल्ह्यातील लोणारपासून मंठा परतूर माजलगाव बीड सरहद्दी पर्यंत काम मेगा इंजीनिअर्स कंपनीने घेतलेले असणे, पुर्णा, कसुरा, गोदावरी,

माजलगाव जवळील केसापूरी कॅम्प असे पाच पुलाचे काम केले नसणे, माजलगाव केसापूरी कॅम्प १ कि.मी., गोदावरी नदीवळ २ कि.मी., आष्टी येथे ५०० मीटर, परतूर शहरात ५०० मीटर सिमेंट रस्त्याचे काम आजही कंपनीने पूर्ण केलेले नसणे, याबाबत अनेकदा जिल्हाधिकारी, जालना यांच्या कार्यालयात बैठका होणे, रस्ते विकास महामंडळाने दंडाची आकारणी करणे, अनामत रक्कम जप्त करणे, काळ्या यादीची नोटीस देणे, अशी कोणतीही कार्यवाही केलेली नसणे, याबाबत तात्काळ चौकशी करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१९) **सर्वश्री. वैभव नाईक, राजन साळवी, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे कृषी मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"कोकणात विशेषतः सिंधुदुर्ग व रत्नागिरी जिल्ह्यातील आंबा व काजू बागायतदारांचे मोठ्या प्रमाणात झालेले नुकसान, फळपीक विमा योजनेतर्गत सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील आंबा व काजू उत्पादक ३७ हजार ८०१ शेतकऱ्यांनी विमा भरलेला असणे, त्यापैकी ३४ हजार ९३९ शेतकऱ्यांना विमा योजनेचा लाभ मिळणार असल्याची अंतरिम यादी तयार झालेली असणे, परंतु राज्य व केंद्र शासनाने पीकविमा योजनेचा हप्ता भरलेला नसल्यामुळे आंबा व काजू उत्पादक शेतकरी अद्यापही विम्याच्या रक्कमेपासून वंचित असणे, पीकविमा योजनेचा कालावधी दिनांक १ डिसेंबर ते १५ मे असा असून विम्याचा कालावधी संपल्यानंतर ४५ दिवसानंतर म्हणजेच १ जुलैच्या दरम्यान पीकविमा नुकसान भरपाईची रक्कम देणे क्रमप्राप्त असणे, तथापी शासनाने पीकविमा योजनेचा हिस्सा न भरल्यामुळे सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील आंबा व काजू उत्पादक शेतकरी १२० कोटी रुपयांच्या नुकसान भरपाईपासून वंचित असणे, उक्त प्रकरणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.कृषी मंत्री यांच्याकडे पाठपुरावा करून गणेशोत्सवापूर्वी नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना पीकविम्याची रक्कम देण्यात यावी अशी केलेली मागणी, तसेच दिनांक १२ सप्टेंबर, २०२३ रोजी ओरोस येथे जिल्हा कृषी अधिकक्ष कार्यालयासमोर धरणे आंदोलन छेडण्याचा दिलेला इशारा, तथापी अद्याप शेतकऱ्यांना पीकविम्याची रक्कम प्राप्त झालेली नसणे, परिणामी कोकणातील आंबा व काजू उत्पादक शेतकरी यांच्यात पसरलेला तीव्र असंतोष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(२०) **श्री. प्रकाश आंबटकर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे कामगार मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"राज्य शासनाच्या ऊर्जा, सार्वजनिक-आरोग्य, वैद्यकीय शिक्षण,

ग्रामविकास, सामाजिक-न्याय, उद्योग, कामगार, परिवहन, नगरविकास, महसूल, उच्च व तंत्रशिक्षण, स्थानिक स्वराज्य संस्था, महानगरपालिका, नगरपरिषद, नगरपंचायत यासह सर्व अधिनस्त विभागामध्ये राज्यशासनाच्या पॅनेलवर असलेल्या व खुल्या निविदेत सहभागी झालेल्या ठेकेदार सदस्यांमार्फत हजारो कंत्राटी कर्मचारी कार्यरत असणे, परंतु यासर्व कंत्राटी कर्मचाऱ्यांना कामगार कायद्याप्रमाणे किमान-वेतन अधिनियम १९४८, मुंबई कामगार कायद्याप्रमाणे किमान वेतन अधिनियम १९९३, राज्य कामगार विमा अधिनियम १९४८, बोनस प्रदान अधिनियम १९६५, तोषदान प्रदान अधिनियम १९७२, कंत्राटी कामगार (नियमन-व-निर्मूलन) अधिनियम १९७०, कामगार-भविष्य-निर्वाह-निधी अधिनियम १९५२, महाराष्ट्र-कामगार-किमान-घरभाडे-अधिनियम १९८३, यासह रजावेतन, सेवातर पर्यवेक्षकीय शुल्क, कामगारांच्या हिश्यापोटी मुळ पगार, विशेषभत्ता यामधून १.७५ टक्के, इ.एस.आय. नं १२टक्के, भविष्यनिर्वाह निधी व उपरोक्त टक्केवारीनुसार मालकाचा हिस्सा ई.एम.आय. ४.७५ टक्के, भविष्यनिर्वाहनिधी १३.६१ टक्के संबंधित कार्यालयांकडे भरणे बंधनकारक असताना असे न करणे, तसेच कामगारांचे नावे ई.पी.एफ. व ई.एस.आय. महामंडळाकडे स्वतंत्र कोड नंबर घेऊन त्या खात्यावर दरमहा वर्गणी (कामगार व मालक हिस्सा) जमा करण्याची जबाबदारी संबंधित ठेकेदाराची असणे, परंतु संबंधित ठेकेदार यांचेकडून याबाबत कोणतीही कार्यवाही होत नसून कंत्राटी कामगारांची आर्थिक पिळवणूक करण्याचे काम करणे, यामुळे सर्वसामान्य कामगारांमध्ये शासनाविरोधी पसरलेले असंतोषाचे वातावरण, याबाबत शासनाने या कंत्राटी कर्मचाऱ्यांना कामगार कायद्याप्रमाणे सेवा-सुविधा देण्याबाबत प्राधान्याने करावयाची कार्यवाही व शासनाची याबाबतची प्रतिक्रिया."

(२१) **श्री. महेश शिंदे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे पणन मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"मुंबई कृषि उत्पन्न बाजार समिती, नवी मुंबई येथील विकास टप्पा दोन मार्केट एक या मार्केटमधील एफएसआय वाटप करतांना मुंबई कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे अधिकारी व संचालक मंडळ दोषी असल्याबाबतचा मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार तत्कालिन प्रशासक व विद्यमान राज्याचे मुख्य सचिव मनोज सौनिक यांनी चौकशी करून दोषींवर फौजदारी गुन्ह दाखल करण्याचे आदेश देण्यात येणे, या आदेशाच्या विरोधात संबंधित दोषींनी याचिका दाखल करून (१४०४६/२०१६) सदर आदेशाला स्थगिती मिळवली असून सदर आदेश देतांना शासनाचे म्हणणे मांडण्याचे आदेश देण्यात येणे, असे असतांना सात वर्ष उलटले तरी शासनाने आपले म्हणणे अद्यापही न मांडणे, यामुळे विद्यमान संचालक मंडळात सदस्य म्हणून हे दोषी कार्यरत असून बाजार

समितीची लूट करीत असणे, यासंदर्भात शासनाने तातडीने चौकशी करून संबंधितांवर कडक कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२२) **सर्वश्री. ज्ञानराज चौगुले, अभिमन्यु पवार, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"सन १९९३ मध्ये झालेल्या भूकंपात लातूर धाराशीव जिल्ह्यात प्रचंड जीवित व वित्त हानी झाली असणे, सदरील भूकंपातील जमीनदोस्त ५२ गावांचे पुनर्वसन आणि बाधित ब व क वर्गवारीच्या गावाच्या घरांच्या दुरुस्तीसाठी अनुदान दिले असणे, भूकंप बधितांच्या घरांच्या हस्तांतरणाचे निर्बंध उठवणे, किल्लारी येथील ८ व ९ व्या फेरीचे घर वाटप करणे, कारला कुमठा या गावांचे पुनर्वसन करणे, दिनांक ४ नोव्हेंबर, २०१६ चा भूकंपग्रस्तासाठीचा अन्यायकारक आदेश रद्द करणे, पुनर्वसित गावातील अंतर्गत अंतर्गत रस्ते व नाली बांधकाम आदि मूलभूत सुविधासाठी आवश्यक निधीची तरतूद करणे, मौजे सारणी सह ब व क वर्गवारीच्या गावातील २०११ पूर्वीची शासकीय व खाजगी जमिनीतील घरे नियमित करणे, कोयना भूकंप पुनर्वसन समितीत भूकंपग्रस्त औसा, उमरगा, लोहारा, निलंगा या चार तालुक्याचा समावेश करणे, सन १९९३ मधील व तदनंतरच्या भूकंपग्रस्त नागरिकांसाठी असलेल्या शासकीय नौकरीच्या आरक्षणात दिनांक १८ डिसेंबर, २०१५ च्या शासन निर्णयानुसार १९६७ साली झालेल्या भूकंपाचा समावेश केल्याने भूकंपग्रस्त किल्लारी व परिसरातील नागरिकांवर अन्यायाची भावना निर्माण होणे, सदरील अन्यायकारक निर्णय रद्द करणे आदि वरील सर्व विषयांबाबत तातडीने कार्यवाही करण्याचे निर्देश दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०२३ रोजीच्या बैठकीत मा.उपसभापती, विधानपरिषद यांनी शासनास निर्देश देणे, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

सहा : शासकीय विधेयके :

(अ) (१) **संयुक्त समितीचा अहवाल सादर करण्यासाठी निश्चित केलेला कालावधी वाढविण्यासंबंधी कामगार मंत्र्यांचा प्रस्ताव :-**

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३४ - महाराष्ट्र माथाडी, हमाल व इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन व कल्याण) आणि महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) (सुधारणा) विधेयक, २०२३" यावर विचार करण्यासाठी दिनांक ४ ऑगस्ट, २०२३ रोजी नियुक्त केलेल्या संयुक्त समितीचा अहवाल सादर करण्याकरिता निश्चित केलेली मुदत विधानसभेच्या पुढील अधिवेशनाच्या शेवटच्या दिवसापर्यंत वाढविण्यात यावी."

(२) संयुक्त समितीचा अहवाल सादर करण्यासाठी निश्चित केलेला कालावधी वाढविण्यासंबंधी कृषी मंत्र्यांचा प्रस्ताव :-

"(१) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ४० - महाराष्ट्र (भेसळयुक्त, अप्रमाणित किंवा गैरछापाची बियाणे, खते किंवा कीटकनाशके यांच्या विक्रीमुळे व वापरामुळे झालेल्या नुकसानीकरिता) शेतकऱ्यांना नुकसानभरपाई देण्यासाठी विधेयक, २०२३ (२) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ४१ - कीटकनाशके (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०२३ (३) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ४२ - बियाणे (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०२३ (४) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ४३ - अत्यावश्यक वस्तू (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०२३ (५) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ४४ - महाराष्ट्र झोपडपट्टीगुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्यविषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती, दृकश्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडीओ पायरेट्स), वाळू तस्कर आणि अत्यावश्यक वस्तूंचा काळा बाजार करणाऱ्या व्यक्ती यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत (सुधारणा) विधेयक, २०२३ यावर विचार करण्यासाठी दिनांक ४ ऑगस्ट, २०२३ रोजी नियुक्त केलेल्या संयुक्त समितीचा अहवाल सादर करण्याकरिता निश्चित केलेली मुदत विधानसभेच्या पुढील अधिवेशनाच्या शेवटच्या दिवसापर्यंत वाढविण्यात यावी."

(ब) विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

(१) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५८ — महाराष्ट्र मराठी भाषा विद्यापीठ विधेयक, २०२३

(क) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.विजय वडेटीवार, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५८ - महाराष्ट्र मराठी भाषा विद्यापीठ विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ५१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ख) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.पृथ्वीराज चव्हाण, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५८ - महाराष्ट्र मराठी भाषा विद्यापीठ विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री. अस्लम शेख, नाना पटोले, सुभाष धोटे, विकास ठाकरे, सुनील केदार, अमीन पटेल व संजय जगताप, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५८ - महाराष्ट्र मराठी भाषा विद्यापीठ विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४३ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.मोहनराव हंबर्डे, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५८ - महाराष्ट्र मराठी भाषा विद्यापीठ विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (ङ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.रविंद्र वायकर, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५८ - महाराष्ट्र मराठी भाषा विद्यापीठ विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (२) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५९ — महाराष्ट्र राज्य कला शिक्षण मंडळ विधेयक, २०२३

- (क) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.विजय वडेटीवार, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५९ — महाराष्ट्र राज्य कला शिक्षण मंडळ विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ५१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (ख) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.पृथ्वीराज चव्हाण, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५९ — महाराष्ट्र राज्य कला शिक्षण मंडळ विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतितृप्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री. अस्लम शेख, नाना पटोले, सुभाष धोटे, विकास ठाकरे, सुनील केदार, अमीन पटेल व संजय जगताप, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५९ — महाराष्ट्र राज्य कला शिक्षण मंडळ विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४३ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतितृप्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.मोहनराव हंबर्डे, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५९ — महाराष्ट्र राज्य कला शिक्षण मंडळ विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतितृप्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (ङ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.रविंद्र वायकर, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५९ — महाराष्ट्र राज्य कला शिक्षण मंडळ विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतितृप्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

-
- (३) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ६० — महाराष्ट्र विद्युत शुल्क (सुधारणा) विधेयक, २०२३
-

सात : म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :-

(सोमवार, दिनांक १८ डिसेंबर, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

सर्वश्री. विजय वडेटीवार, बाळासाहेब थोरात, अजय चौधरी, अशोकराव चव्हाण, जयंत पाटील, पृथ्वीराज चव्हाण, नाना पटोले, डॉ. जितेंद्र आव्हाड, सर्वश्री. सुरेश वरपुडकर,

अमीन पटेल, सुनिल प्रभू, अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे), कु.प्रणिती शिंदे, सर्वश्री रविंद्र वायकर, भास्कर जाधव, श्रीमती सुलभा खोडके, सर्वश्री. अमित देशमुख, पी.एन. (सडोलीकर) पाटील, शिरीषकुमार नाईक, डॉ. विश्वजीत कदम, सर्वश्री. राजेश एकडे, संजय जगताप, बळवंत वानखडे, विक्रमसिंह सावंत, राजू पारवे, राजू आवळे, रोहित पवार, मोहनराव हंबर्डे, बाळासाहेब पाटील, राजेश टोपे, कुणाल पाटील, सुनिल राऊत, धीरज देशमुख, सुभाष धोटे, रणजित कांबळे, शिरीष चौधरी, राजन साळवी, शंकरराव गडाख, ऋतुराज पाटील, श्रीमती प्रतिभा धानोरकर, डॉ. नितीन राऊत, सर्वश्री. सहसराम कोरोटे, वैभव नाईक, सुनिल भुसारा, संदिप क्षीरसागर, कैलास गौरंट्याल, मानसिंग नाईक, श्रीमती सुमन पाटील, अॅड. अशोक पवार, सर्वश्री. हिरामण खोसकर, प्राजक्त तनपुरे, अस्लम शेख, झिशन सिध्दीकी, प्रा. वर्षा गायकवाड, सर्वश्री. सुनिल केदार, जितेश अंतापूरकर, माधवराव जवळगावकर-पाटील, लहु कानडे, संग्राम थोपटे, रविंद्र धंगेकर, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव: (मंत्र्यांचे उत्तर)

"राज्यातील वाढती महागाई, बेरोजगारी, गुन्हेगारी व सामाजिक सलोखा राखण्यात सरकारला आलेले अपयश, पेट्रोल, डिझेल, गॅस, वीज, प्रवास, किराणा, शाळा फी, वैद्यकीय खर्च यात मोठ्या प्रमाणावर दरवाढ झालेली असल्यामुळे गोरगरीब, सर्वसामान्यांना जगणे कठीण झाले असणे, महागाई रोखण्यासाठी शासनाकडून कोणतीही ठोस उपाययोजना केली जात नसणे, राज्यात उद्योगवाढीसाठी चालना देण्यास शासनाकडून पावले उचलली जात नसल्यामुळे राज्यात गुंतवणूक होत नसणे, राज्यातील उद्योग बाहेरील राज्यात स्थलांतरीत होणे, परिणामी बेरोजगारी वाढणे, राज्यात विशेषतः विदर्भ, मराठवाड्यात रोजगार आणण्यात सकारात्मक पावले शासनाकडून उचलली जात नसणे, विदर्भासाठी मिहान प्रकल्प महत्वाचा असताना नव्याने उद्योगच न आल्याने मिहानचा उद्देश सफल होत नसणे, कंत्राटी पध्दतीने नोकरभरतीचा निर्णय झाल्याने तसेच एमपीएससीमध्ये मनुष्यबळाची कमतरता असल्यामुळे शासकीय भरती ठप्प झाली असणे, परिणामी बेरोजगारी वाढल्याने युवा पिढीत नैराश्याची भावना निर्माण झाली असणे, तसेच, वैधानिक विकास मंडळांना मुदतवाढ देण्याचा निर्णय राज्याने घेतला असला तरी केंद्र शासनाकडे अनेक महिन्यांपासून प्रलंबित असणे, परिणामी विदर्भ, मराठवाडा व उर्वरित महाराष्ट्रातील अनुशेष निर्मुलनाचे काम थांबलेले असणे, विदर्भ आणि मराठवाड्यासाठी गत दीड वर्षात सरकारने केलेल्या घोषणांची अंमलबजावणी झालेली नसणे, या भागातील रस्त्यांची अत्यंत दयनीय अवस्था झाली असणे, राज्यात, विशेषतः विदर्भ, मराठवाड्यात शेतकरी आत्महत्यांची वाढलेली संख्या, कापूस, संत्रा, सोयाबीन उत्पादक सरकारच्या चुकीच्या धोरणामुळे अडचणीत आले असणे, धानाला १००० रुपये बोनस देण्याची आवश्यकता, वन्यप्राण्यांच्या हल्ल्यात झालेली वाढ व शेतीचे झालेले नुकसान, अत्यल्प मिळत असलेली मदत, राज्यातील आरोग्य व्यवस्थेचा बोजवारा उडालेला असणे, औषध व उपकरण खरेदी, पुरवठा, रुग्णालयातील मनुष्यबळ वाढविणे, यातील शासनाच्या निष्क्रियतेमुळे गोरगरीबांना रुग्णसेवा न मिळणे, ठाणे, नांदेड आणि राज्यातील इतर भागात शासकीय

रुग्णालयात रुग्णमृत्यूचे व बालमृत्यूचे वाढलेले प्रमाण, राज्यात प्रत्येक जिल्ह्यात वैद्यकीय महाविद्यालये स्थापन करण्याच्या निर्णयाची अंमलबजावणी झालेली नसणे, वैद्यकीय शिक्षण व रुग्णालयातील गैरप्रकार थांबविण्याची आवश्यकता, एमएमआरडीएचे, विशेषतः मुंबई व मुंबई उपनगरातील अनेक विकास प्रकल्प रखडलेले असणे, धारावी पुनर्विकासात शासनाने विकासकर्धार्जिणी भूमिका घेतलेली असणे, धारावी प्रकल्पाच्या नावावर होणारा टी.डी.आर. महाघोटाळा व दडपशाही, लोकप्रतिनिधी नसताना मुंबई महानगरपालिका प्रशासनाकडून अनेक धोरणात्मक निर्णय घेतले जात असून मुंबईकरांच्या पैशाची उधळपट्टी सुरु असणे, मुंबई महापालिका अग्निशमन दलातील अनेक गैरप्रकार उघडकीस येणे, पीएमजीपी योजनेतून जुन्या मोडकळीस आलेल्या इमारतींची दुरुस्ती करण्याची आवश्यकता, मुंबई व राज्यात हवेच्या प्रदूषणाने सर्वोच्च पातळी गाठली असणे, मुंबईतील खुल्या जागा खाजगी संस्थांना देण्याच्या धोरणाचा पुनर्विचार करण्याची गरज, मुंबईतील झोपडपट्ट्यांना स्लम घोषित न केल्यामुळे पुनर्विकासात निर्माण झालेला अडथळा, नागरी सुविधा न मिळणे, कोळीवाडा व गावठाण विकासाबाबतच्या धोरणात आवश्यक बदल करण्याची आवश्यकता, पनवेल तालुक्यातील रहिवाश्यांनी नैना प्रकल्प रद्द करण्याच्या मागणीसाठी सुरु केलेले आमरण उपोषण, ठाणे महानगर पालिका क्षेत्रात ५०० पेक्षा जास्त अनधिकृत इमारतींची बांधकामे झाली असून अजूनही सुरु असणे, महानगर पालिकेचे त्यावर कोणतेही नियंत्रण नसणे, महानगर पालिकेने विकासकांना अतिरिक्त टीडीआर बहाल करणे, वाढत्या शहरीकरणामुळे वाहतुकीच्या समस्येसह विविध भागात पिण्याच्या पाण्याची निर्माण झालेली टंचाई, तसेच ठाणे महानगर पालिकेत मोठ्या प्रमाणात सुरु असलेला भ्रष्टाचार, ठाणे (पूर्व) कोपरी भागातील अनेक जुन्या व मोडकळीस आलेल्या इमारतींना विकास आराखड्यामध्ये रस्ता नसल्यामुळे त्यांच्या पुनर्विकासामध्ये निर्माण होत असलेल्या अडचणी, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व याबाबत शासनाची भूमिका.”

आठ : म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :-

(सोमवार, दिनांक १८ डिसेंबर, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

अॅड. आशिष शेलार, श्री. भरतशेट गोगावले, डॉ. राजेंद्र शिंगणे, सर्वश्री. शिवेंद्रसिंह भोसले, प्रताप सरनाईक, अॅड. माणिकराव कोकाटे, अॅड. राहुल कुल, सर्वश्री. संजय शिरसाट, किशोर पाटील, अतुल बेनके, नितेश राणे, डॉ. संजय रायमूलकर, सर्वश्री. सुनिल शेळके, रणधीर सावरकर, प्रकाश आबिटकर, चेतन तुपे, बबनराव लोणीकर, अॅड. शहाजीबापू पाटील, सर्वश्री. प्रकाश सोळंके, संतोष दानवे, सौ. यामिनी यशवंत जाधव, सर्वश्री. बाळासाहेब आजबे, सुभाष देशमुख, संजय गायकवाड, यशवंत माने, डॉ. राहुल आहेर, सर्वश्री. रमेश बोरनारे, दिपक चव्हाण, राणाजगजितसिंह पाटील, सुहास कांदे, दौलत दरोडा, संभाजी निलंगेकर-पाटील, महेश शिंदे, श्रीमती सरोज अहिरे, सर्वश्री., हरिभाऊ बागडे, चंद्रकांत पाटील, बाबासाहेब पाटील, बच्चू कडू, जयकुमार गोरे, दिलीप लांडे, भिमराव तापकीर, योगेश कदम, डॉ. भारती

लव्हेकर, सर्वश्रीमती मोनिका राजळे, श्वेता महाले, श्री. राजेश पवार, अॅड. आकाश फुंडकर, सर्वश्री. महेश लांडगे, अमित साटम, सिध्दार्थ शिरोळे, राम कदम, मंगेश चव्हाण, अभिमन्यू पवार, सुनिल राणे, अॅड. लक्ष्मण पवार, सौ. सीमा हिरे, सर्वश्री. राम सातपुते, जयकुमार रावल, डॉ. संजय कुटे, सर्वश्रीमती मनिषा चौधरी, देवयानी फरांदे, सर्वश्री. समाधान अवताडे, कालीदास कोळंबकर, अॅड. राहूल ठिकले, श्रीमती मेघना साकोरे-बोर्डीकर, सर्वश्री. नारायण कुचे, मकरंद पाटील, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव : (मंत्र्यांचे उत्तर)

"राज्यात गत तीन महिने मराठा समाजाला आरक्षण देण्याचा मुद्दा आंदोलने, मोर्चे, अन्न सत्याग्रह इत्यादी माध्यमातून ऐरणीवर आला असणे, काही समाजकंटकांकडून आरक्षण मिळण्याकरिता जाळपोळ, दंगल इत्यादी माध्यमांचा वापर झाल्याचे निदर्शनास येणे, त्यापैकी काही गट मराठा समाजाचा ओबीसीत समावेश न करता स्वतंत्र आरक्षण देण्याची मागणी करीत असणे, तर काही गट मराठा समाजाला कुणबी ओबीसींचे दाखले द्यावेत म्हणून आग्रही असणे, यासोबतच राज्यातील ओबीसी जनमोर्चा, धनगर, विमुक्त जाती भटक्या जमाती, विशेष मागासप्रवर्ग, बंजारा, मुस्लिम इत्यादी समाजही आरक्षणाच्या मागणीसाठी पुढे आल्याची बाब निदर्शनास येणे, कोळी व महादेव कोळी समाजाला अनुसूचित जमातीत आरक्षणाचा लाभ मिळण्याबाबत व तसे दाखले देण्याबाबत होत असलेली मागणी, महायुती शासनाच्या काळात मराठा समाजाला देण्यात आलेले आरक्षण परत मिळावे ही मराठा समाजाची अपेक्षा असणे, यासाठी क्युरेटिव्ह याचिकाही दाखल करण्यात आली असणे, न्यायमूर्ती भोसले समितीने सुचविलेल्या उपाययोजना हाती घेण्यात आल्या असणे, मराठा आरक्षण प्रश्नी सरकारला मार्गदर्शन करण्यासाठी उच्च न्यायालयाचे निवृत्त न्यायमूर्ती श्री. शिंदे यांच्या अध्यक्षतेखाली तीन निवृत्त न्यायमूर्तीची समिती शासनाने गठीत केलेली असणे, इतर मागास समाजाच्या आरक्षणाला धक्का न लावता मराठा समाजाला आरक्षण देण्याची शासनाची भूमिका असणे, केंद्र शासनाच्या विश्वकर्मा योजनेची सांगड घालत राज्यात त्याची प्रभावी अंमलबजावणी करून बारा बलुतेदारांना लाभ मिळवून देण्याचे शासनाचे धोरण असणे, राज्यातील बारा जातींचा ओबीसी म्हणून महाराष्ट्राच्या सुचित समावेश असणे, त्याच धर्तीवर केंद्राच्या सुचित समावेश करण्यासाठी तसा प्रस्ताव राज्य शासनाकडून केंद्राकडे पाठविण्यात आला असणे, मराठा समाजाचा इम्पेरिकल डेटा गोळा करण्याचे काम युध्द पातळीवर सुरु असणे, निजामकालीन कुणबी समाजाच्या नोंदी तपासण्याचे काम युध्दपातळीवर सुरु असणे, सारथी, बार्ती, मौलाना आझाद अल्पसंख्यांक आर्थिक विकास महामंडळ व महाज्योतीप्रमाणे इतर मागासवर्गांच्या ओबीसी महामंडळाला समान निधी देण्याचे आदेश अर्थ मंत्रालयाकडून काढण्यात येणे, बंजारा तांडे रस्त्यांना जोडण्यासाठी संत सेवालाल महाराज जोड रस्ते योजना, धनगर वस्त्या रस्त्यांना जोडण्यासाठी यशवंतराव होळकर जोड रस्ते योजना व इतर मागासवर्ग विमुक्त जाती 'अ' भटक्या जमाती 'ब', 'ड' व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना इंग्रजी माध्यमाच्या निवासी शाळांमध्ये शिक्षण देण्याची योजना राज्य शासनाकडून लागू करण्यात आली असणे, आरक्षण आंदोलनाकडे राजकीय चष्यातून न बघता सर्वच राजकीय पक्षांनी

चर्चाविमर्शाच्या माध्यमातून आरक्षण प्रश्नी तोडगा काढण्याची आवश्यकता, अन्य आरक्षणाला हात न लावता मराठा समाजाला न्यायालयात टिकणारे आणि कायद्याच्या चौकटीत बसणारे आरक्षण देण्यासाठी शासन कटिबद्ध असणे, याबाबत करावयाची कार्यवाही व शासनाची भूमिका."

नऊ : म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :-

अॅड. आशिष जयस्वाल, डॉ. संजय कुटे, श्री. सुनिल शेळके, डॉ. संजय रायमूलकर, सर्वश्री. संजय गायकवाड, रणधीर सावरकर, चेतन तुपे, नरेंद्र भोंडेकर, किशोर जोरगेवार, समीर कुणावार, निलेश लंके, भरतशेट गोगावले, संजय शिरसाट, दादाराव केचे, प्रकाश सोळंके, रमेश बोरनारे, ज्ञानराज चौगुले, हरिष पिंपळे, बाळासाहेब आजबे, बालाजी कल्याणकर, संतोष बांगर, अॅड. आकाश फुंडकर, सर्वश्री. शेखर निकम, सुहास कांदे, चंद्रकांत पाटील, मोहन मते, डॉ. राजेंद्र शिंगणे, सर्वश्री. चिमणराव पाटील, मकरंद पाटील, चंद्रकांत नवघरे, यशवंत माने, प्रकाश आंबिटकर, प्रताप अडसड, इंद्रनील नाईक, अनिल बाबर, महेंद्र थोरवे, विकास कुंभारे, देवेंद्र भुयार, महेंद्र दळवी, प्रताप सरनाईक, कृष्णा खोपडे, राजू कारेमोरे, योगेश कदम, शांताराम मोरे, अॅड. आशिष शेलार, श्री. मनोहर चंद्रिकापुरे, अॅड. शहाजीबापू पाटील, श्री. प्रदिप जयस्वाल, श्रीमती माधुरी मिसाळ, सर्वश्री. दौलत दरोडा, महेश शिंदे, सर्वश्रीमती लताबाई सोनावणे, श्वेता महाले, श्री. अतुल बेनके, श्रीमती मंजुळा गावित, सर्वश्री. किशोर पाटील, मदन येरावार, बच्चू कडू, जयकुमार रावल, राजकुमार पटेल, प्रशांत बंब, राजेश पाडवी, नितेश राणे, नारायण कुचे, अभिमन्यू पवार, प्रा.डॉ. अशोक उईके, श्री.टेकचंद सावरकर, डॉ. संदीप धुर्वे, श्री. संजिवरेड्डी बोदकुरवार, डॉ. पंकज भोयर, सर्वश्री. दिलीप बोरसे, समीर मेघे, हरिभाऊ बागडे, किर्तीकुमार भांगडीया, विजय रहांगडाले, डॉ. देवराव होळी, सर्वश्री. कृष्णा गजबे, लखन मलिक, राजेंद्र पाटणी, गणेश नाईक, किसन कथोरे, बाबासाहेब पाटील, प्रशांत ठाकूर, संतोष दानवे, श्रीमती मेघना साकोरे-बोर्डीकर, सर्वश्री. राणाजगजितसिंह पाटील, सुभाष देशमुख, संभाजी निलंगेकर-पाटील, प्रकाश भारसाकळे, राजेश पवार, मंगेश चव्हाण, सुरेश भोळे, राम सातपुते, बबनराव लोणीकर, संजय सावकारे, तानाजी मुटकुळे, नामदेव ससाणे, डॉ. तुषार राठोड, अॅड. राहूल ठिकले, सर्वश्रीमती देवयानी फरांदे, मोनिका राजळे, सीमा हिरे, श्री. विजय देशमुख, डॉ. राहूल आहेर, श्री. जयकुमार गोरे, अॅड. राहूल कुल, सर्वश्री. भिमराव केराम, समाधान अवताडे, काशिराम पावरा, सर्वश्रीमती नमिता मुंदडा, मनिषा चौधरी, सर्वश्री. योगेश सागर, सुनील राणे, श्रीमती विद्या ठाकूर, सर्वश्री. अतुल भातखळकर, अमित साटम, गणपत गायकवाड, किसन कथोरे, सिद्धार्थ शिरोळे, रवि राणा, डॉ. विनय कोरे, सर्वश्री. महेश बालदी, प्रकाश आवाडे, श्रीमती अश्विनी जगताप, सर्वश्री. राम कदम, विनोद अग्रवाल, संजय केळकर, श्रीमती मंदा म्हात्रे, श्री. सचिन कल्याण-शेट्टी, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :

"गत अनेक दशकांपासून विदर्भ विकासासाठी अनेक प्रयत्न करूनही विदर्भात शेती, उद्योग, रोजगार, सिंचन या क्षेत्रात प्रगती व विकास न होणे, विदर्भात असंख्य औष्णिक वीज प्रकल्पामुळे नागरिकांच्या आरोग्यावर विपरीत परिणाम होणे, वाढते तापमान व पर्यावरण बदलामुळे उन्हाळ्यात ४५ डिग्री पेक्षा जास्त तापमानाची दिवसा वाढ होणे, रोजंदारीवर काम करणाऱ्या असंख्य कामगारांचे उष्णतेमुळे मृत्यू होणे, उन्हाळ्यात वाढत्या तापमानामुळे कामगारांचे तसेच उन्हामध्ये काम करणाऱ्या व शारीरिक श्रम करणाऱ्या लोकांचे अत्यंत हाल होणे, वन कायद्याच्या अडचणींमुळे वैनगंगा-पैनगंगा नदी-जोड प्रकल्प व शेतकऱ्यांचे सिंचन प्रकल्प पूर्ण न होणे, परिणामी आर्थिक प्रगतीवर विपरीत परिणाम होणे, विदर्भाच्या बहुतांश जिल्ह्यात जंगल व वनक्षेत्र असल्याने व कायद्याची कठोर व सक्तीने अंमलबजावणी झाल्याने रानडुक्कर, रोहीहरिण यांसारख्या वन्य प्राण्यांच्या संख्येत मोठ्या प्रमाणात वाढ होणे, या वन्य प्राण्यांमुळे शेतकऱ्यांच्या शेतामधील उभ्या पिकांचे नुकसान होणे, शासनातर्फे देण्यात येणारी नुकसानभरपाईची रक्कम प्रत्यक्ष नुकसानीच्या तुलनेत अपुरी असणे, सातत्याने वाघांची संख्या वाढल्याने वाघांचा व बिबट्यांचा गावा गावात प्रवेश वाढणे, गायी व शेळ्यांच्या शिकारीत वाढ होणे, वनक्षेत्रात पर्यटनाला चालना देण्यासाठी व त्या भागाच्या आर्थिक प्रगतीसाठी शासनाला ठोस कार्यक्रम राबविण्याची आवश्यकता, कोर व बफर गावांच्या संख्येत वाढ होत असणे, अभयारण्य जाहीर होत असल्याने वनक्षेत्रात राहणाऱ्या लोकांच्या हक्काचे संरक्षण न होणे, मनुष्य व वन्यजीवांच्या संघर्षात वाढ होणे, वन्य प्राण्यांच्या शिरकावामुळे शेतकऱ्यांच्या शेती पिकाचे होणारे नुकसान वाचविण्यासाठी शासनाने चॅनलींग फेन्सींगची योजना व पुरेसा निधी देऊन शेतकऱ्यांना मदत करण्याची व अनुदान देण्याची तसेच प्रभावी योजना राबविण्याची आवश्यकता, विदर्भात नागपूर बाहेरील क्षेत्रात कापूस व सोयाबीन उत्पादन प्रक्रिया तसेच सूतगिरणी उद्योग उभारण्याची आवश्यकता, मेट्रो रेल्वे तसेच विमानतळाची सुविधा नागपूर खेरीज अन्य जिल्ह्यात मध्यवर्ती ठिकाणी होण्याची आवश्यकता, सुधारित प्रशासकीय मान्यतेसाठी तापी खोरे व विदर्भ औद्योगिक विकास महामंडळ हे प्रलंबित प्रकल्प मार्गी लावण्याची आवश्यकता, वाढत्या बेरोजगारीमुळे गुन्हेगारीकडे व आत्महत्येच्या घटनेत होत असलेली वाढ, याबाबत शासनाने वनबाधित लोकांच्या कल्याणासाठी खनिज विकास निधी व मानव विकास मिशनच्या धर्तीवर किंवा डोंगरी विकास निधीच्या धर्तीवर विशेष निधी देऊन या भागाच्या नागरिकांची रोजगार व दरडोई उत्पन्न वाढविण्याच्या योजना राबविण्याची नितांत आवश्यकता, राज्यातील व विशेषतः विदर्भातील तीर्थक्षेत्र व पर्यटन क्षेत्राच्या विकासासाठी पायाभूत सुविधांसह ठोस कार्यक्रम आखण्याची आवश्यकता, या सर्व स्थळांची प्रसिद्धी, जाहिरात, माहितीपट व वेगवेगळ्या महोत्सवाच्या माध्यमातून या भागातील सर्व प्रसिद्ध तीर्थक्षेत्र व पर्यटन क्षेत्राची वेगवेगळ्या वाहिन्यांवर तसेच विमानतळ व रेल्वे स्थानक व उपहारगृह येथे प्रसिद्धी करण्याची आवश्यकता, वनक्षेत्रात राहणाऱ्या आदिवासी प्रवर्गाच्या कल्याणाकरिता व रोजगाराकरिता योजना राबविण्याची आवश्यकता, विदर्भात औद्योगिक प्रगती करण्याकरिता औद्योगिक क्षेत्र व दरडोई उत्पन्न कमी असलेल्या तालुक्यात व वन क्षेत्रात प्रदूषण विरहीत उद्योगांबाबत धोरण आखण्याची आवश्यकता, विदर्भाच्या सर्वांगीण विकासाकरिता, शासनाने ठोस व कालबद्ध कार्यक्रम घोषित करण्याची आवश्यकता."

दहा : अंतिम आठवडा प्रस्ताव :-

सर्वश्री. विजय वडेटीवार, बाळासाहेब थोरात, अजय चौधरी, अशोकराव चव्हाण, जयंत पाटील, पृथ्वीराज चव्हाण, भास्कर जाधव, नानाभाऊ पटोले, डॉ. जितेंद्र आव्हाड, श्री वैभव नाईक, प्रा. वर्षा गायकवाड, सर्वश्री. राजेश टोपे, अमित देशमुख, अस्लम शेख, अमीन पटेल, डॉ. विश्वजीत कदम, सर्वश्री. सुनिल प्रभू, रविंद्र वायकर, राजन साळवी, प्रकाश फातर्पेकर, सुनिल राऊत, रमेश कोरगांवकर, रोहित पवार, राहुल पाटील, सुभाष धोटे, बाळासाहेब पाटील, संजय पोतनीस, सुरेश वरपुडकर, कैलास गौरंट्याल, अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे), श्रीमती सुलभा खोडके, श्री राजेश एकडे, श्रीमती प्रतिभा धानोरकर, सर्वश्री. बळवंत वानखडे, संजय जगताप, विक्रमसिंह सावंत, मोहनराव हंबर्डे, धीरज देशमुख, हिरामण खोसकर, रविंद्र धंगेकर, कैलास पाटील, श्रीमती ऋतुजा लटके, सर्वश्री. कुणाल पाटील, पी.एन. (सडोलीकर) पाटील, विनोद निकोले, सुनिल भुसारा, अॅड. अशोक पवार, श्रीमती सुमन पाटील, सर्वश्री. मानसिंग नाईक, अनिल देशमुख, प्राजक्त तनपुरे, संग्राम थोपटे, जितेश अंतापूरकर, नितीन देशमुख, उदयसिंग राजपूत, डॉ. नितीन राऊत, सर्वश्री. शिरीष चौधरी, अमित झनक, रणजित कांबळे, कु. प्रणिती शिंदे, सर्वश्री. सुनिल केदार, विकास ठाकरे, राजू पारवे, सहसराम कोरोटे, माधवराव जवळगावकर-पाटील, झिज्ञान सिध्दीकी, लहु कानडे, ऋतुराज पाटील, श्रीमती जयश्री जाधव, श्री. राजू आवळे, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९२ अन्वये प्रस्ताव :

"राज्यात ढासळलेली कायदा सुव्यवस्था, ड्रग्स, चरस, गांजा इत्यादी अंमली पदार्थांची अवैध मार्गाने सर्रासपणे सुरू असलेली विक्री, तसेच मेफेड्रॉन (एमडी) चे मोठ्या प्रमाणात सापडलेले अवैध साठे, महिलांवर होणारे अत्याचार, बलात्कार, विनयभंग, अपहरण तसेच कौटुंबिक हिंसांचारात झालेली वाढ, उप राजधानी नागपूरमध्ये अधिवेशन सुरू असताना कडेकोट सुरक्षा व्यवस्था असूनही ड्रग्सची खरेदी-विक्री सुरू असल्याचे निदर्शनास येणे, ३०० पेक्षा अधिक मुलींना फसवून व अमिष दाखवून पळवून नेल्याच्या घडलेल्या घटना, विविध पोलीस ठाण्यातील पोलीस निरीक्षकांकडून विनयभंगाच्या तक्रारी नोंदवून घेण्यास करण्यात येत असलेली टाळाटाळ, मुंबई पोलिसांच्या आकडेवारीनुसार मुंबईत महिला अत्याचाराच्या एकूण ४,४०३ गुन्ह्यांच्या घटना घडणे, विनयभंग व अश्लील वर्तनाच्या एकूण १,५७२ घटना नोंदविण्यात आल्या असून याच कालावधीत ४४२ बलात्काराच्या गुन्ह्याची नोंद होणे, नागपूर शहरातील गुन्ह्यांचा दर एन.सी.आर.बी.च्या आकडेवारीनुसार मुंबई व पुण्यापेक्षा अधिक असणे, नागपुरातील चोरीचा दर राज्यात सर्वाधिक असून हे शहर देशात सहाव्या स्थानी असणे, नागपूर शहरातील सुरक्षित पार्किंगमधून देखील वाहने चोरीस जात असून यासंदर्भात दिवसाला चार-पाच गुन्ह्यांची नोंद होत असणे, बीड जिल्ह्यात अनुसूचित जमातीतील स्त्रीचा तिच्या कुटुंबियांसमोर विनयभंग करण्यात येणे, नुकताच देशाच्या स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव साजरा झाला असताना अद्यापि दलित बांधव राज्यात असुरक्षित असून त्यांना मिळणारी अमानुष वागणूक तसेच त्यांना करण्यात आलेल्या मारहाणीत झालेले मृत्यू, राज्यात काही वर्षांपासून

लैंगिक शोषणासारख्या सायबर गुन्ह्यांच्या प्रकरणांतही वाढ होत असून या गुन्ह्यांमध्ये उकल होण्याचे प्रमाण अत्यल्प असणे, लैंगिक शोषणासारख्या गुन्ह्यांमध्ये मोठ्या प्रमाणात खंडणी वसूल करण्याचे व ऑनलाईन फसवणूकीचे प्रकार वाढीस लागणे, मुंबईसह राज्यात अनधिकृतरीत्या सुरू असलेल्या लॉटरीने धुमाकूळ घातला असून अनधिकृत मशीन्स अनेक छोट्या दुकानांमध्ये बसवून सर्वसामान्यांची व शासनाची करोडो रूपयांची होणारी फसवणूक, या लॉटरीमुळे अनेक नागरिकांचे संसार उद्ध्वस्त होणे, मुंबईतील फोर्ट परिसरात ऑनलाईन बनावट लॉटरीबाबत माता रमाबाई आंबेडकर मार्ग पोलीस ठाण्यात अनेक गुन्ह्यांची नोंद असणे, तसेच मुंबईतील इतरही अनेक बेकायदेशीर ऑनलाईन लॉटरीविरुद्ध गुन्हे दाखल असूनही संबंधित पोलीस निरीक्षक कारवाई करण्यास टाळाटाळ करीत असणे, सायबर क्राईमच्या माध्यमातून सर्वसामान्यांची होत असलेली लाखो रूपयांची फसवणूक, सायबर सुरक्षेसाठी क्षमतावाढ करण्याची गरज, ऑनलाईन गेम्सचा प्रसार करण्यासाठी हिंदी, मराठी चित्रपट कलाकारांसह क्रिकेटर जाहिरात करीत असल्याने याकडे तरूण आकर्षित होऊन आर्थिक अडचण, नैराश्य, शिक्षण व कुटुंबाकडे दुर्लक्ष, कर्जबाजारीपणा, निद्रानाश इत्यादी समस्या उध्दभवून पैसे हरल्याने अनेकांनी आत्महत्या करणे, राज्यात व केंद्रात सत्ता असतानाही विधीमंडळाने मंजूर केलेला आणि केंद्र शासनाकडे प्रलंबित असलेला शक्ती कायदा मंजुरीच्या प्रतिक्षेत असणे, महामार्ग पोलीस मदत केंद्र तपासणीच्या नावाखाली वाहनधारक व चालकांची करीत असलेली आर्थिक लूट, परराज्यातून राज्यात चोरट्या मार्गाने अवैधपणे होणारी दारूची वाहतूक, अवैधमार्गाने सुरू असलेली दारूची विक्री तसेच या विभागात सुरू असलेला भ्रष्टाचार, अन्न व औषध प्रशासन विभागाकडून औषधी कंपन्यांवर धाडी घालून कारवाई करण्याचा बनाव करण्यात येणे, पनीर, दूध, मावा, मिठाई इत्यादी खाद्यपदार्थांमधील भेसळ रोखण्यास आलेले अपयश, राज्यात बंदी असलेला गुटखा, सुगंधीत तंबाखू व तत्सम पदार्थांची परराज्यातून मोठ्या प्रमाणात अवैधरित्या होणारी वाहतूक व त्यांची ठिकठिकाणी सर्रासपणे सुरू असलेली विक्री, मुंबई, पुणे, नागपूरसह इतर शहरांत निर्माण झालेले प्रदूषण कमी करण्यास शासनास आलेले अपयश, परिणामी लहान बालकांसह सर्वानाच गंभीर स्वरूपाच्या आजारांनी ग्रासणे, विद्यापिठांमध्ये उच्च शिक्षणात महिलांना आरक्षण नसणे, शालेय शिक्षणाची झालेली दुरवस्था, सिंचनाच्या प्रलंबित योजना पूर्ण करून जलयुक्त शिवार योजना कमी पर्जन्यमान असलेल्या भागात प्राधान्याने राबविण्याची आवश्यकता, विविध महानगरपालिका हद्दीत विकासकांकडून करण्यात आलेले अवैध बांधकाम व त्यातून करण्यात आलेला भ्रष्टाचार, राज्याच्या आर्थिक नियोजनात वाढलेला बेशिस्तपणा, याकडे शासनाचे झालेले अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व भूमिका."

अकरा : अर्धा-तास चर्चा (म.वि.स. नियम ९४ अन्वये) :-

(१) श्री. भिमराव तापकीर, वि.स.स.

"पुणे व पिंपरी चिंचवड शहरात यूएलसी कायद्यांतर्गत सवलत घेतलेल्या ७० कंपन्यांनी हस्तांतरण शुल्क बुडविले असल्याबाबत" या विषयावरील श्री. भिमराव तापकीर, वि.स.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक ६६२४३ ला दिनांक १८ जुलै, २०२३ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतील.

(२) अॅड.राहूल कुल, वि.स.स.

"राज्यातील धनगर समाजाला अनुसूचित जमातीचा दर्जा देण्याबाबत" या विषयावरील श्री.संजय जगताप, वि.स.स. यांचा दिनांक २५ जुलै, २०२३ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तराची यादी क्रमांक १८० मधील अतारांकित प्रश्न क्रमांक ५१७४९ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतील.

विधान भवन,
नागपूर,
दिनांक : १८ डिसेंबर, २०२३

जितेंद्र भोळे,
सचिव (१) (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानसभा